

## Talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028 laadintaohjeet

Khall 16.06.2025 § 182  
2692/02.02.00/2025

Konsernipalvelujohtaja Vesa Urtti, puh. 0400 447 383

Kuntalain 110 §:n mukaan "Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määrääjassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota."

Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Voimaannpanolain mukaan hyvinvointialueiden oli vuokrattava näiden toimintojen toimitilat siirtymäkauden 2023–2025 ajaksi. Hyvinvointialueilla oli mahdollisuus käyttää vuoden optiota, mutta Keski-Suomen hyvinvointialue irtisanoi kaikkien toimitilojen vuokrasopimukset päättymään vuoden 2025 loppuun. Vuoden 2025 aikana on neuvoteltu uusia sopimuksia alkamaan 1.1.2026 siten, että valtaosa toimitiloista siirtyy Jämsän kaupungin tytäryritysten vuokrattaviksi. Ainoastaan ne tilat, joiden pinta-alasta alle puolet vuokrataan markkinoille, jäävät kaupungin vuokrausten piiriin sekä sellaiset tilat, jotka tulevat jäämään tyhjilleen. Valtio valmistelee asetusta voimaannpanolain lisäksi, jolla SOTEPE-kiinteistöjen kustannuksiin voi hakea korvauksia, mutta ehdot tulevat olemaan melko tiukat. Emokaupunki menettää vuoden 2026 alusta valtaosan aikavälillä 2023-2025 saamistaan vuokratuotoista.

Kunta-alan vuosien 2025–2028 tiedossa olevien sopimuskorotusten vuosittainen kustannusvaikutus on laskettu seuraavasti (huomioiden korkoa korolle vaikutus):

|   |      |        |
|---|------|--------|
| • | 2026 | 3,60 % |
| • | 2027 | 3,87 % |
| • | 2028 | 1,62 % |

Vuodelle 3,63 prosentin korkoa korolle vaikutus euromääräinen vaikutus on 1,29 milj. euroa. Tämän lisäksi toimialat ovat kehysneuvotteluissa esittäneet 0,9 milj. euron henkilöstömenojen kasvua. Osaan henkilöstökulujen lisäykseen on valtionrahoitus (esim. kotouttaminen), osa on eläkeköitymisten takia syntyvää perehdytysajan tuplakustannusta, osa panostusta elinvoimaan.

Kehyslaskelma osoittaa talousarviovuodelle 2026 reilun 3,3 miljoonan euron alijäämää ja taloussuunnitelmavuosille 2027 ja 2028 noin 3-4 miljoonan euron vuosittaista alijäämää. Verotulot ja valtionosuudet on otettu saatavissa olevista ennusteista. Kunnallisveroennusteesta on vähennetty 0,5 miljoonan euron varmuusmarginaali.

Syksyllä 2024 arvioitu 1,8 miljoonan euron sopeutustavoite on siten kasvanut SOTEPE-kiinteistöjen vuokratuottojen menetyksen lisäksi veroennusteen heikentymisellä (yhteensä 1,0 M€, etenkin yhteisövero) ja kehysneuvottelujen esityksillä. Palkakorotusten taso oli osattu ennakoida.

Lautakuntien ja toimialojen tulee esittää ratkaisunsa talouden sopeuttamiseksi talousarviokäsittelyn aikana. Kaupunginhallitus linjaa syksyn alussa sopeutustarpeen määrän ja painotuksen toimialojen suhteen. Syys-lokakuun aikana järjestetään valtuustoseminaarit, joissa talouden sopeuttaminen nousee strategian rinnalla asialistalle. Kaupunginhallitus käsittelee talousarvion laadinnan tilannetta syksyn kokouksissa ja marraskuun 3.11. viimeistään päättää toteutettavista keinoista. Valtuusto päättää veroprosenteista 17.11. ja itse talousarviosta joulukuun kokouksessa 8.12.2025.

Toimivalta, johon päätös perustuu:  
Hallintosääntö 28 § kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Jori Reijula

Kaupunginhallitus päättää

- 1) merkitä tiedoksi talousarviovuoden 2026 toimialakohtaiset kehysluvut sekä tuloslaskelmaosan kehyksen,
- 2) antaa taloussuunnitelman laadintaohjeet, jotka sisältävät talousarvion käsittelyn aikataulutuksen,
- 3) palata talousarvion ja -suunnitelmavuosien 2026 - 2028 sopeuttamisen tilanteeseen elokuussa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.